



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Betlémy – Jiří Trapek

Vypracoval: _____

Betlémy jsou vyrobeny nejčastěji ze dřeva, papíru nebo hlíny, jinde z vosku, skla či kamene, někde, jako třeba v pražském kostelíku Sv. Matěje, dokonce z voňavého papíru.

Dnes patří betlémy k milým věcem, které spolu s vánočním stromkem, rybou a spoustou dárků vytvářejí kouzlo vánoc.

Jako každá věc, i betlémy mají svou minulost. A není, jak by se mohlo zdát, příliš stará.

Vánoční stromek je dokonce ještě mladší - naši předkové přebrali zvyk zdobení jedliček nebo smrčků od svých sousedů v Rakousku a Německu někdy před dvěma sty lety.

Stavění betlémů nebo, jak se jinak říká, jesliček má přece jen starší tradici. Kdybychom se podívali do starých dokumentů, knih nebo obrazů, zjistili bychom, že první jesličky jsou spojovány s příběhem sv. Františka z Assisi. Tento svatý muž, zakladatel řádu františkánů, postavil se svými přáteli v malé lesní jeskyni kousek od italské vesnice Greccio prosté jesličky. V té době, někdy na začátku 13. století, tak velice neobvyklým způsobem připomněl narození Ježíška ve městě Betlémě. František vystlal jeskyni senem a k děťátku, Marii a Josefovi postavil dvě živá zvířata – osla a vola.

Všem příchozím se krásná a trochu tajemná slavnost o štedrovečerní noci moc líbila, a tak se stalo, že nejdřív místní, později celá Itálie a nakonec celý křesťanský svět začal spojovat oslavu Vánoc se stavěním betlémů.

Abychom se z Itálie opět vrátili do Čech, měli bychom si zapamatovat rok 1562, kdy byly v Praze podle dobových pramenů postaveny snad poprvé vánoční jesle, dosud nikdy nevidané. Podle pražského vzoru se začaly stavět betlémy i v jiných městech.

Podle toho, jak byli kde bohatí, měli někde v betlému postavy veliké, krásně zdobené a oblečené, jinde zase jen několik postaviček z hrubé opracovaného lipového dřeva.

Kdybyste o Vánocích našli trochu času a jeli někam na výlet nebo na návštěvu za dědečkem a babičkou, či zalyžovat si na hory, můžete se v kostelech, muzeích i po chalupách všimnout, kolik je u nás stále ještě betlémů.

A některé jsou tak nádherné, že je vozíme jako mistrnou práci českých rukou ukazovat i do světa. Takový betlém můžete vidět po celý rok například v Třebechovicích pod Orebem ve východních Čechách.



Projekt „Cesta k inkluzi: od segregace k pozitivní diverzitě ve školství“,
reg.č. CZ.1.07/1.2.00/47.0008 je spolufinancován z Evropského sociálního fondu
a státního rozpočtu České republiky



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Většinu z nich však v předvánoční čas jejich majitelé snázejí z půd, vytahují ze starých krabic a po roce jim opět navracejí jejich krásu – vyrábějí chybějící části, brousí je, lakuje a malují.

V takových správných jesličkách musejí bát v první řadě Ježíšek s Marií a Josefem. Dětem se snad nejvíc líbí osel a vůl, který svým dechem Ježíška zahřívá. Nesmějí chybět ani pastýři s beránkem v náručí a krásně oblečení tři králové, mudrci přinášejí své dary z východních zemí. Pak jsou důležité taky darovníci a je vždy dobře, když jich je tam co nejvíc.

V českých betlémech často vyhrávají muzikanti na housle, basu i klarinet. Jesličky jsou hned veselejší.

1. Vyber a vybarvi vánoční tradice:

Zdobení vajec	Pouštění Moreny
Stavění betlémů	Pečení cukroví
Pletení pomlázky	Hod střevecem
Zdobení stroměčku	Lití olova
Převlékání do masek	Rozkrajování jablka

2. Máte doma na Vánoce betlém? Z jakého je materiálu? Nakresli nebo přilož fotografii.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Z jakých materiálů lze betlém vyrobit?

4. Kdo jako první postavil jesličky jako vzpomínku na narození Ježíška?

5. Co všechno František do jesliček dal?



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. Jaké dary by mohli darovníci Ježíškovi ještě přinést?



Projekt „Cesta k inkluzi: od segregace k pozitivní diverzitě ve školství“,
reg.č. CZ.1.07/1.2.00/47.0008 je spolufinancován z Evropského sociálního fondu
a státního rozpočtu České republiky

